

MIKKELIN ALUEEN SEUDULLINEN OHJAUSSUUNNITELMA

Mikkelin kaupungin sekä Hirvensalmen, Mäntyharjun,
Pertunmaan, Puumalan ja Ristiinan kuntien
esi- ja perusopetuksen yhteinen seudullinen ohjaussuunnitelma

---

MIKKELIN ALUEEN SEUDULLINEN OHJAUSSUUNNITELMA

**Mikkelin kaupungin sekä Hirvensalmen, Mäntyharjun, Pertunmaan,
Puumalan ja Ristiinan kuntien
esi- ja perusopetuksen yhteinen seudullinen ohjaussuunnitelma**

Tämän ohjaussuunnitelman ovat koonneet Mikkelin seudun Oppilaanohjauksen laadun
kehittämishankkeen työryhmän jäsenet.
Perusopetus paremmaksi – ohjelmaan liittyvä hanke
toimii Opetusministeriön ja Opetushallituksen avustuksella vuosina 2008–2010.

SISÄLLYSLUETTELO

1. OHJAUSYHTEISTYÖN PERIAATTEET	4
1.1. Mitä ohjaus on	4
1.2. Ohjauksen tehtävä.....	4
1.3. Ohjauksen järjestäminen	4
1.4. Seudullisen ohjaussuunnitelman tavoite.....	4
1.5. Eudullisen ohjaussuunnitelman tehtävä.....	5
1.6. Kenelle seudullinen ohjaussuunnitelma on tarkoitettu.....	5
1.7. Seudullisen ohjausyhteistyön koordinoiti.....	5
2. OHJAUKSEN TOIMIJAT	6
3. OHJAUKSEN MONIAMMATILLINEN KOKONAISKUVA MIKKELIN SEUDULLA	10
4. SIIRTYMÄVAIHEIDEN TOIMINNAN KUVAUS.....	16
4.1. ESIOPETUKSESTA PERUSOPETUKSEEN.....	16
4.2. TOISELTA LUOKALTA KOLMANNELLE LUOKALLE	17
4.3. ALAKOULUSTA YLÄKOULUUN	18
4.4. PERUSOPETUKSESTA TOISELLE ASTEELLE	20
5. TIEDONSIIRTOLOMAKKEIDEN MALLIT.....	22
Mallilomake 1, Esioppilaan tietoja luokanopettajalle	
Mallilomake 2, Oppilaan tietoja 7. luokkaa varten	
Mallilomake 3, Oppilastietojen siirtolomake perusopetuksesta toiselle asteelle	

1. OHJAUSYHTEISTYÖN PERIAATTEET

1.1. MITÄ OHJAUS ON

Ohjaus on oppilaan

- kasvun ja kehityksen tukemista
- opiskeluvalmiuksien ja sosiaalisten valmiuksien edistämistä
- elämänsuunnittelussa tarvittavien tietojen ja taitojen kehittämistä
- opiskelua, koulutusta, arkielämää ja elämänuraa koskevien ratkaisujen tukemista

Ohjaus on luonteeltaan ennaltaehkäisevää, kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä toimintaa.

1.2. OHJAUKSEN TEHTÄVÄ

Ohjauksen tavoitteena on lisätä oppilaan opiskelun onnistumista, hyvinvointia ja tasa-arvoa koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Ohjaus muodostaa oppilaan koko opintopolun kestävä jatkumon. Ohjaus tukee oppilaan turvallista siirtymistä opintopolun eri vaiheissa koulun sisällä ja oppilaitoksesta toiseen.

1.3. OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN

- ohjauksen järjestämistä ja toteuttamista säätelevät valtakunnalliset opetussuunnitelmat sekä niiden kunta/koulukohtaiset lisäykset
- kaikkien opettajien tehtävänä on ohjata oppilasta
- ohjaus toteutetaan ohjauksesta vastaavien opinto-ohjaajien, opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön välisellä yhteistyöllä
- tarvittaessa ohjaus järjestetään yhteistyössä koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa
- opintopolun siirtymävaiheissa oppilaan ohjaus tulee järjestää moniammatillisena yhteistyönä, joka ylittää oppilaitosten ja kouluasteiden väliset rajat
- opinto-ohjauksen järjestämiseksi on taattava riittävät resurssit

1.4. SEUDULLISEN OHJAUSSUUNNITELMAN TAVOITE

- luoda ohjaustyötä tekeville yhteiset toimintamallit ja käytänteet etenkin oppilaiden siirtymävaiheiden toiminnan osalta
- turvata oppilaalle turvallinen ja tasa-arvoinen opintopolku esi- ja perusopetuksesta toiselle asteelle
- taata kaikille oppilaille tasapuolinen mahdollisuus saada ohjausta riippumatta asuinpaikasta tai oppilaitoksesta
- ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja turvata erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden ohjaus

1.5. EUDULLISEN OHJAUSSUUNNITELMAN TEHTÄVÄ

- selkeyttää ohjaustyön käytänteiden ja toimintamallien ydinkohdat
- määrittellä eri toimijoiden vastualueet oppilaiden opintopolun aikana ja siirtymävaiheissa
- antaa tietoa ohjauksen järjestämisestä huoltajille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille
- tukea ohjauksesta vastaavien työtä
- konkretisoida opetussuunnitelman toteuttamista

1.6. KENELLE SEUDULLINEN OHJAUSSUUNNITELMA ON TARKOITETTU

- koulutuksen ja opetuksen järjestäjille
- koulujen ja oppilaitosten rehtoreille, opettajille ja muulle henkilökunnalle
- oppilaiden huoltajille
- oppilashuollosta vastaavalle moniammatilliselle henkilöstölle
- poikkihallinnollista yhteistyötä tekeväälle henkilöstölle
- opinto-ohjaajille

1.7. SEUDULLISEN OHJAUSYHTEISTYÖN KOORDINOINTI

Tärkeä merkitys seudullisen ohjausyhteistyön koordinoinnissa on Etelä-Savon ohjausväki - yhdistyksellä (ESO). Se pyrkii kokoamaan yhteen lasten ja nuorten ohjaustyötä tekevät tahot eri sektoreilta ohjaustoiminnan kehittämiseksi ja ohjausväen ammattitaidon parantamiseksi. Yhdistyksen yhteistyötilaisuuksiin osallistuvat eri koulutusasteiden oppilaan- ja opinto-ohjaajat, työvoimahallinnon henkilöstöä sekä usein myös nuorisotoimen, koulukuraattorien sekä koulupsykologien edustajat. Tarvittaessa paikalla voi olla myös muiden hallintokuntien edustajia.

Etelä-Savon ohjausväki kokoontuu keväisin käymään läpi palautetta menneen lukuvuoden työstä sekä kehittämään ja suunnittelemaan tulevan lukuvuoden toimintaa. Heti alkusyksystä ohjausväki kokoontuu sopimaan lukuvuoden yhteistyökuviot ja työnjaon tarkemmin. Talvella ohjausväki tapaa kerran ja tekee tuolloin yhteisesti sovitun tutustumiskäynnin johonkin alueen yritykseen tai oppilaitokseen sekä keskustelee yhteistyökysymyksistä. Tapaamiskerroilla käydään läpi lasten ja nuorten ohjaukseen liittyviä ajankohtaisia asioita ja kaikilla on mahdollisuus tiedottaa oman organisaationsa uutisia ja kehittämislinjauksia.

2. OHJAUKSEN TOIMIJAT

Kaikkien opetus- ja ohjaushenkilöstöön kuuluvien tulee osallistua ohjaustoimintaan. Opinto-ohjaajilla on päävastuu eli he huolehtivat ohjauksen käytännön järjestämisestä, kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Opettajien vastuu on opiskelun ohjauksessa, oppimaan oppimisen taidoissa ja niiden valmiuksien kehittämisessä. Tarvittaessa ohjaustyössä konsultoidaan oppilaitosten ulkopuolisia eri alojen ammattilaisia.

Tässä luvussa on esitelty kouluilla ohjauksen parissa toimivien eri alojen ammattilaisten ohjaukseen liittyvää työnkuvaa. Tarkemmasta ohjauksellisesta tehtäväjaosta voidaan sopia kunkin kunnan ja/tai koulun omassa ohjaussuunnitelmassa.

Huoltaja

- on ensisijaisesti vastuussa lapsen ja nuoren kasvatuksesta, kehityksestä ja hyvinvoinnista
- huolehtii lain mukaisesti siitä, että oppilaan oppivelvollisuus tulee suoritetuksi
- sitoutuu lapsen ja nuoren opiskelun tukemiseen
- tekee yhteistyötä oppilaitosten kanssa niin, että yhteisvastuullisen kasvatuksen avulla edistetään lapsen ja nuoren oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja hyvinvointia
- ilmoittaa lasta/nuorta koskevista poissaoloista opettajalle/luokanohjaajalle

Lastentarhaopettaja

- vastaa päiväkodin kasvatus- ja opetustyöstä
- tukee ja ohjaa lapsen kasvua ja kehitystä
- edistää yhteistyössä huoltajien kanssa lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla
- pyrkii havaitsemaan lasten kehitykseen ja oppimiseen vaikuttavat ongelmat riittävän varhain, että niihin voidaan puuttua ja ennaltaehkäistä mahdollisesti ilmeneviä vaikeuksia
- laatii syksyllä lapsen henkilökohtaisen esiopetussuunnitelman yhdessä huoltajien kanssa sekä arvioi keväällä sen toteutumista
- huolehtii kouluun tiedonsiirtolomakkeen täyttämisestä yhdessä lapsen huoltajien kanssa

Erityislastentarhaopettaja

- auttaa ja tukee lasta ja perhettä päivähoidossa silloin kun lapsen kasvu, kehitykselle ja oppimiselle tarvitaan erityistä tukea
- osallistuu esiopetuksen erityisopetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin yhdessä henkilökunnan kanssa
- osallistuu kuntoutussuunnitelman/henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laatimiseen yhdessä lapsen huoltajien ja henkilökunnan sekä tarvittavien asiantuntijoiden kanssa
- osallistuu siirtoneuvotteluun lapsen kouluun siirtymisen nivelvaiheessa yhdessä eri yhteistyötahojen ja huoltajien kanssa
- osallistuu kouluvalmiuden arviointiprosessiin
- ohjaa päivähoidon henkilöstöä erityiskasvatustyöhön
- havainnoi ja konsultoi peruspäivähoidossa
- järjestää ja arvioi päivähoidon tukitoimia
- kartoittaa lukivaikeusriskiä esioppilaiden osalta

Luokanopettaja

- on ensisijaisesti vastuussa alakoulussa toteutettavasta oppilaanohjauksesta, jota toteutetaan eri oppiaineiden opetuksen sekä koulun muun toiminnan yhteydessä
- seuraa luokkansa oppilaiden opintojen edistymistä, koulunkäynnin säännöllisyyttä ja käyttäytymistä
- opastaa oppilasta koulun käytäntöihin
- tukee ja ohjaa lasta opiskelutaitojen kehittämisessä
- tukee ja ohjaa lapsen kasvua ja kehitystä
- tutustuttaa oppilaan mahdollisuuksien mukaan työelämään
- tekee yhteistyötä huoltajien ja muiden opettajien kanssa
- antaa oppilaalle tukea opinpolulla sekä erityisesti sen nivelvaiheissa

Opinto-ohjaaja

- on päävastuussa ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteuttamisesta
- antaa luokkamuotoista, pienryhmä- sekä henkilökohtaista ohjausta sekä kasvun ja kehityksen tukemisena, opiskelun ohjauksena että ammatin ja uravalinnan ohjauksena
- seuraa ja tarvittaessa ohjaa ja tukee oppilaiden opintoja yhteistyössä moniammatillisten ja poikkialueiden henkilöiden kanssa
- antaa tietoa ja ottaa tarvittaessa yhteyttä oppilaan huoltajaan
- tekee yhteistyötä muiden oppilaitosten ja työelämän edustajien kanssa mm. oppilaiden työelämään ja koulutukseen tutustumisen suhteen
- ohjaa ja tukee oppilaita koulutuksen siirtymävaiheissa
- osallistuu oppilashuoltotyöhön ja sen toiminnan kehittämiseen

Luokanohjaaja

- on luokalleen se aikuinen, joka huolehtii yksittäisen oppilaan ja koko luokan jokapäiväisen koulunkäynnin sujumisesta
- luo luokkaansa myönteistä yhteishenkeä ja tekee koulun ja sen toiminnan tutuksi oppilailleen
- puuttuu ongelmiin ja ohjaa tarvittaessa
- on säännöllisesti yhteydessä huoltajiin oppilaiden koulunkäynnin edistymisestä
- seuraa oppilaan menestystä yhdessä aineenopettajien kanssa
- huolehtii koulun asioiden tiedottamisesta oppilaille ja tarvittaessa koteihin
- tekee yhteistyötä rehtorin, opinto-ohjaajan, erityisopettajan ja muun oppilashuoltohenkilöstön kanssa luokkaansa tai yksittäiseen oppilaaseen liittyvissä ongelmissa

Aineenopettaja

- huolehtii oman oppiaineensa opiskelutekniikan ohjaamisesta ja monipuolisesta opetuksesta
- sisällyttää oman aineensa opetukseen liittyviä kokonaisuuksia työelämän vaatimuksista ja mahdollisuuksista
- informoi luokanohjaajaa, opinto-ohjaajaa ja erityisopettajaa oppilaan opinto-menestymisen muutoksista, oppimis- ja/tai käyttäytymisongelmista
- tekee yhteistyötä luokanohjaajan, erityisopettajan ja oppilashuoltoryhmän kanssa

Terveydenhoitaja

- tekee terveystarkastukset asetuksen määräämällä tavalla
- kuuntelee, hoitaa ja ohjaa eteenpäin oppilaita, joilla on fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia ongelmia
- vastaa kouluterveydenhuollosta tiedottamisesta oppilaille, vanhemmille ja opettajille
- osallistuu vanhempainiltoihin

- osallistuu moniammatillisiin työryhmiin oppilaiden, heidän huoltajiensa ja koulun muiden toimijoiden kanssa
- osallistuu oppilashuoltotyöhön ja sen toiminnan kehittämiseen

Koululääkäri

- on kouluterveydenhuollon lääketieteellinen asiantuntija
- tekee oppilaiden terveystarkastukset asetuksen määräämällä tavalla
- hoitaa oppilaiden päivystysluonteisia sairastapauksia
- osallistuu moniammatillisiin työryhmiin oppilaiden, heidän huoltajiensa ja koulun muiden toimijoiden kanssa
- osallistuu vanhempainiltoihin
- osallistuu oppilashuoltotyöhön ja sen toiminnan kehittämiseen

Psykologi

- edistää yhdessä kodin ja koulun kanssa oppilaan psyykkisen hyvinvoinnin toteutumista koulu yhteisössä
- suunnittelee tarvittavia tukitoimia yhdessä opettajien ja vanhempien kanssa ja seuraa niiden vaikutuksia oppilaiden koulunkäyntiin
- auttaa mm. silloin kun oppiminen tuntuu vaikealta ja koulumenestys jää jostain syystä heikoksi
- tutkii oppimisvaikeuksien syitä ja yhdessä oppilaan, huoltajien ja koulun kanssa pyrkii löytämään keinoja vaikeuksien voittamiseksi
- voi toimia yhteistyökumppanina myös henkilökohtaisten opetussuunnitelmien laatimisessa, erityisopetussiirtojen valmistelussa tai jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjauksessa
- toimii yhteistyössä oppilaan, perheen, koulun sekä sopimuksen mukaan myös muiden auttajatahojen kanssa

Kuraattori

- tukee ja edistää oppilaan sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee ongelmien syntymistä ja puuttuu jo havaittuihin ongelmiin
- tukee oppilaan koulunkäyntiä keskustellen hänen itsensä, sekä tarvittaessa huoltajien tai muiden oppilaan asioissa mukana olevien kanssa
- tukee muutostilanteissa ja siirtymävaiheissa oppilaan selviytymistä
- selvittää ja arvioi oppilaan ja mahdollisesti perheen tilanteen ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin avun saamiseksi
- toimii alansa asiantuntijana oppilaitoksessa ja antaa tarvittaessa konsultaatiota
- osallistuu oppilashuoltotyöhön ja sen toiminnan kehittämiseen

Rehtori

- toimii yhteistyössä koulu/sivistystoimen kanssa vastaten koulunsa toiminnasta
- vastaa koulun työrauhasta ja turvallisuudesta
- mahdollistaa kodin ja koulun yhteistyön järjestämisen
- järjestää ohjaukseen riittävät voimavarat ja varmistaa, että oppilaiden oikeus henkilökohtaiseen ohjaukseen on taattu
- tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- osallistuu oppilashuoltotyöhön ja sen toiminnan kehittämiseen

Erityisopettaja

- antaa erityisopetusta oppilaalle, jolla on lieviä oppimis-, keskittymis-, ja/tai sopeutumisvaikeuksia ja joka tarvitsee erityistä tukea oppimisvalmiuksiensa parantamiseen

- laatii oppimissuunnitelman tai HOJKS:n yhteistyössä oppilaan, huoltajien, opettajien ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa
- seuraa erityisopetukseen siirretyn opiskelutilannetta, antaa henkilökohtaista ohjausta ja tarvittaessa opetusta
- osallistuu oppilashuoltotyöhön ja sen toiminnan kehittämiseen

Koulunkäyntiavustaja

- tukee ja ohjaa lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä muiden alan ammattilaisten kanssa
- ohjaa tukea tarvitsevaa lasta ja nuorta oppimistapahtumassa
- osallistuu oppilaan opetusta, kuntoutusta ja koulutyötä koskevaan suunnitteluun

Tukioppilaita ohjaava opettaja

- Ohjaa tukioppilasvalinnat ja ohjaa valitut oppilaat tukioppilaskoulutukseen
- Koordinoi tukioppilaiden toimintaa
- Ohjaa tukioppilaiden toiminnan sisältöä ja luo yhteishenkeä

Oppilaskuntatoimintaa ohjaava opettaja

- Ohjaa oppilaskunnan hallituksen jäsenten valinnat
- Koordinoi oppilaskunnan toimintaa
- Neuvoa, innostaa ja ohjaa oppilaskunnan hallituksen toimintaa
- Välittää oppilaskunnan hallituksen toiveet opettajille ja päinvastoin

Muu henkilökunta

- tukee ja toteuttaa koulun kasvatustavoitteita
- osallistuu koulun sisäiseen kasvatustyöhön
- tiedottaa havaitsemistaan työympäristöön ja oppilaiden käyttäytymiseen liittyvistä epäkohdista niistä vastaavalle henkilölle
- vastaa toimenkuvansa mukaan koulutyön sujumisesta

Erityisopetuksesta vastaava (toinen aste)

- vastaa opetuslallaan erityisopetuksen suunnittelusta, toteutuksesta, kehittämisestä ja arvioinnista
- ohjaa, koordinoi ja konsultoi erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden opiskelun järjestämistä ja vastaa HOJKS:ien laatimisesta yhteistyössä opiskelijan, huoltajien ja opettajien kanssa
- ohjaa opiskelu- ja oppimisvaikeuksissa ja huolehtii, että opiskelijan opinnot etenevät tavoitteellisesti
- pitää yhteyttä huoltajiin opiskelijan opintojen edetessä ja poikkeusjärjestelyissä

Ryhmänohjaaja (toinen aste)

- on ryhmänsä lähiohjaaja, joka seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opintomenestystä, kurssikertymä ja opiskelumotivaatiota
- tiedottaa omaa ryhmänsä ajankohtaisista asioista
- on tarvittaessa yhteydessä huoltajaan
- toimii yhteistyössä aineenopettajien kanssa
- ohjaa opiskelijan tarvittaessa rehtorin, opinto-ohjaajan tai terveydenhoitajan vastaanotolle

3. TAULUKKO: OHJAUksen MONIAMMATILLINEN KOKONAISKUVA MIKKELIN SEUDULLA

Seuraavalta sivulta alkavaan taulukkoon on koottu yhteenveto ohjauksen moniammatillisesta kokonaiskuvasta Mikkelin seudulla. Taulukossa on esitelty lapsen ja nuoren opintopolun moniammatillinen ohjaus ja tuki toimijoineen esi- ja perusopetuksesta toiselle asteelle saakka. Ohjauksellista toimintaa on esitelty lyhyesti kokonaiskuvan antamiseksi, sillä tarkemmin sitä käsitellään kunkin kunnan/koulun omassa ohjaussuunnitelmassa.

Ohjauksen moniammatillisen kokonaiskuvan esittely tuo ohjauksen toimintamallit ja toimijat näkyviksi niin oppilaitosten henkilöstöille, yhteistyökumppaneille kuin lasten ja nuorten huoltajillekin. Kaikkien ohjauksen parissa työskentelevien henkilöiden sekä lasten ja nuorten huoltajien on tärkeää tietää, ketkä ohjauksesta missäkin vaiheessa huolehtivat ja millä tavalla. Seudullinen ohjaussuunnitelma ja taulukko ohjauksen kokonaiskuvasta toimivat ammatillisen työn välineenä oppilaitoksissa ja moniammatillisessa, poikkihallinnollisessa yhteistyössä.

Erityisesti taulukossa on otettu esille ja keskitytty lapsen ja nuoren opintopolun siirtymävaiheisiin, joiden toimintakäytäntöjä avataan tarkemmin seuraavassa luvussa. Siirtymävaiheiden tuki ja ohjaus on erityisen tärkeää, sillä näissä opintopolun vaiheissa monet lapset ja nuoret vaihtavat luokkaa, opettajia tai oppilaitosta – ehkä paikkakuntaakin. Yhtenäisillä siirtymävaiheiden toimintakäytännöillä halutaan turvata lapsille ja nuorille tasa-arvoinen, turvallinen opintopolku koulusta ja paikkakunnasta riippumatta.

Tässä taulukossa on lyhyesti kuvattu yleiskuvan antamiseksi ohjauksen sisältöjä ja toimijoita myös toisella asteella. Lukio- ja ammatillisella koulutuksella on omat ohjaussuunnitelmansa, joiden sisältöihin ei tässä esi- ja perusopetuksen ohjaussuunnitelmassa tarkemmin puututa.

OHJAUKSEN MONIAMMATILLINEN KOKONAISKUVA MIKKELIN SEUDULLA

Esiopetus		Siirtymävaihe		1. luokka	2. luokka	Siirtymävaihe
<p>Kasvun ja kehityksen tukeminen</p> <p>Vastuuhenkilöt: LTO</p>	<p>Koululaiseksi kasvaminen: Päivittäisissä taidoissa harjaantuminen Keskittymisen ja pitkäjänteisyyden harjaannuttaminen Toisten huomioon ottaminen ja ryhmässä toimiminen Oman toiminnan ohjauksen harjaantuminen Ohjeiden noudattaminen ja sääntöjen oppiminen Ystävyyssuhteiden solmiminen Yhteydenpito hoitajien kanssa: keskustelut, vanhempainillat, yhteiset tapahtumat jne. Vanhemmuuden tukeminen ja perhetyö Yhteistyö neuvolan kanssa Tarvittaessa yhteistyö ELTO:n ja /tai koulun EO:n kanssa Varhainen puuttuminen ja tarvittavat jatkotoimenpiteet</p>	<p>Vastuuhenkilöt: LTO, ELTO, LO, RE, EO</p> <p>Esikoulusta kouluun Päiväkodin tiedonsiirtolomake Tiedonsiirtopalaverit Eritystä tukea tarvitsevien lasten tiedonsiirtopalaverit Kasvun kansio Kouluuntulotarkastus Tarvittaessa psykologin koulukypsyystestit</p>	<p>Kasvun ja kehityksen tukeminen</p> <p>Vastuuhenkilöt: LO</p>	<p>Yhteisten sääntöjen noudattaminen Ryhmän jäsenenä kasvaminen Keskittymisen ja pitkäjänteisen työskenteilyn kehittäminen</p>	<p>Vastuuhenkilöt: LO:t, EO</p> <p>Toiselta luokalta kolmannelle</p> <p>2.luokan keväällä / 3. luokan syksyllä: Vanhempainilta 3. luokan tavoitteista, vaatimuksista ja muutoksista Koulukohtaiset ainevalinnat Valinnaisaineet</p>	<p>Vastuuhenkilöt: LO vaihtuu</p>
<p>Oppimisen ja opiskelun ohjaus</p> <p>Vastuuhenkilöt: LTO</p>	<p>Kiellisen tietoisuuden herättäminen Matemaattisten valmiuksien harjaantuminen Motorisissa taidoissa harjaantuminen Omista tavaroista huolehtiminen Pieniä työtehtäviä Omien jälkien siivoaminen</p>	<p>Tutustuminen kouluun - vanhemmat - lapset Kummioppilastoiminta</p>	<p>Oppimisen ja opiskelun ohjaus</p> <p>Vastuuhenkilöt: LO</p>	<p>Vastuu itsestä ja omista tehtävistä Ryhmässä toimiminen Opiskelun perustaitojen hankkiminen ja vahvistaminen Vanhempainillat teemoittain Vierailut koulun ulkopuolisiin kohteisiin Eri ammattiteihin tutustuminen Monikulttuurisuus ja suvaitsevaisuus</p>	<p>Erikoisluokille hakeminen Tiedonsiirtopalaveri (jos LO vaihtuu)</p>	
<p>TOIMIJAT: HU = huoltaja, LTO = lastentarhanopettaja, ELTO = erityislastentarhanopettaja, LO = luokanopettaja, TH = terveydenhoitaja, PS = psykologi, KU = kuraattori, RE = rehtori, EO = erityisopettaja, KKA = koulunkäyntiavustaja</p>						

	3. luokka	4. luokka	5. luokka	6. luokka	Siirtymävaihe
Kasvun ja kehityksen tukeminen Vastuuhenkilöt: LO	Yhteisten sääntöjen mukainen toiminta Ryhmän jäsenenä kasvamisen ja kehittyminen Vastuu omista ja yhteisistä asioista (järjestäjän tehtävät, juhliin osallistuminen ine.)				Vastuuhenkilöt: LO, EO, OPO, RE, KU, TH, TOO <u>Alakoulusta yläkouluun</u> Tiedotus 6-luokkalaistalle ja huoltajille <ul style="list-style-type: none"> - koulun valinta - yläkouluinfo - erikoisluokat ja valinta- - kokeet - valinnaisaineet Tutustumiskäynnit Vanhempainilta
	Oppimisen ja opiskelun ohjaus Vastuuhenkilöt: LO, EO	Yhteydenpito huoltajien kanssa EO:n tesitit kaikille ja mahdolliset jatkotoimenpiteet Kouluterveydenhuollon tuki Tarvittaessa koulupsykologin tuki Kurraattorin tuki	Uusien oppiaineiden opiskelun ja läksyjen teen ohjaus Oman opiskelustrategian etsiminen, kehittäminen ja vahvistaminen Itsenäiseen työskentelyyn ja tietojen hankintaan harjaantuminen Vanhempainillat luokka-asteittain ajankohtaisista asioista esim. <ul style="list-style-type: none"> - koulukohtaiset ainevalinnat - uudet oppiaineet + opiskelutekniikka Vierailut koulun ulkopuolelle eri kohteisiin Ammatteihin tutustuminen Suvaitsevaisuus, monikulttuurisuus		
TOIMIJAT: HU = huoltaja, LO = luokanopettaja, OPO = opinto-ohjaaja, AO = aineenopettaja, TH = terveydenhoitaja, PS = psykologi, KU = kuraattori, RE = rehtori, EO = erityisopettaja, KKA = koulunkäyntivastaja, TOO = tukioppilaita ohjaava opettaja					

Siirtymävaihe – lähtävä oppilaitos			
	7. luokka	8. luokka	9. luokka
Kasvun ja kehityksen tukeminen Vastuuhenkilöt: LV, OPO, RE, KU, TH	Oppilaan hyvinvoinnin seuranta Luokanohjaaja tutustuu luokkansa oppilaisiin Tiedonsiirto aineenopettajille LV-tapaamiset Vanhempainillat Kasvatukselliset keskustelut Ryhmytymispäivä Yhteistyö nuorisotoimen ja seurakunnan kanssa Tukiohjaajien vertaistuki Yhteistyö kotien kanssa	LV-tapaamiset Vanhempainilta Kasvatukselliset keskustelut Oppilaan hyvinvoinnin seuranta Yhteistyö kotien kanssa	Kasvatukselliset keskustelut Oppilaan hyvinvoinnin seuranta Yhteistyö kotien kanssa LV-tapaamiset <u>Perusopetuksesta toiselle asteelle</u> Konsultatiot Jatko-opintoihin hakeutuminen Lukion ainevalinnat Valintakokeeseen valmistautuminen Toimintaohjeet 9-luokan jälkeen Tiedonsiirtolomake perusopetuksesta toiselle asteelle
Oppimisen ja opiskelun ohjaus Vastuuhenkilöt: AO, OPO, EO, LV	Eri oppiaineiden opiskelun ohjaus Opiskelutaidot Erityinen tuki Henkilökohtaiset keskustelut Opiskelun seuranta Kansainvälisyys	Eri oppiaineiden opiskelun ohjaus Opiskelutaitojen kertaus Erityinen tuki Opiskelun seuranta Kansainvälisyys	Eri oppiaineiden opiskelun ohjaus Opiskelutaidot jatko-opintoja varten Erityinen tuki Opiskelun seuranta Kansainvälisyys
Jatko-opinnot ja ammatillinen suuntautuminen Vastuuhenkilöt: OPO	Valinnaisaineiden valinta Perusopetuksen merkitys jatko-opinnoille Itsetuntemus	Suomen koulutusjärjestelmä Itsetuntemuksesta ammatilliseen suuntautumiseen Koulutusalat ja ammatit	Suomen koulutusjärjestelmä Itsetuntemuksesta päätöksentekoon Henkilökohtainen ohjaus Vanhempainilta Oman seudun koulutukseen tutustuminen ja Taitaja 9 Koulutuskokeilut Koulutukseen hakeutuminen Yhteishaku ja erillishaut Yhteiskunnan palvelut Jälkihojaus koulutuspaikkaa varten oleville Erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden ohjaus Täydennysshaku Tiedonsiirtopalaveri
Työelämään tutustuminen Vastuuhenkilöt: OPO	Nuori työelämässä TET-jakso	Elinkeinoelämä TET-jakso Yhteistyö paikallisen työelämän kanssa Yrittäjyys	TET-jakso ja ammatillisen suuntautumisen selkeyttäminen Yhteistyö paikallisen työelämän kanssa Yrittäjyys Työelämä ja kesätyö
TOIMIJAT: HU = huoltaja, OPO = opinto-ohjaaja, AO = aineenopettaja, TH = terveydenhoitaja, PS = psykologi, KU = kuraattori, RE = rehtori, EO = erityisopettaja, KKA = koulunkäynninvastuutaaja, LOH = luokanohjaaja, TOO = tukiohjaaja, TOO = tukiohjaaja			

2. aste AMMATILLINEN KOULUTUS				
Siirtymävaihe / vastaanottava oppilaitos / Ohjaus ennen opintojen alkua	Ohjaus opintojen alkuvaiheessa	Ohjaus opintojen etenemisvaiheessa	Ohjaus opintojen loppuvaiheessa	Siirtymävaihe
<p><u>Perusopetuksesta toiselle asteelle</u></p> <p>Vastuuhenkilöt: OPOT, RO, ERVA, KU, TH, Opiskelijatutorit</p> <p>Tiedottaminen opiskelijaksi haluaville Valintakokeet ja haastattelut Hakemiseen liittyvät asiat Yhteydenpito lähetettävään kouluun Täydennyshaku- ja info Lisähaku</p> <p>Koulutusalojen esittelyt Koulutusmessut Taitaja9 Yläkoululaisten tutustumispäivä Vierailut yläkoulujen vanhempainilloissa</p> <p>Neuvonta alalla vaadittavista terveyden vaatimuksista</p>	<p>Oppimisen ja opiskelun ohjaus</p> <p>Opiskelijan opas Turkinnon perusteet Koulun käytännöt ja säännöt Oma opiskeluyli, opiskelunomivaatio Tuki- ja lisäopetus Opintososiaalinen info HOPS, HOJKS Osaamisen tunnistaminen ja hyväksiluku Opiskelijan oikeudet ja velvoitteet</p> <p>Ammatillisen suuntautumisen ohjaus</p> <p>Työssäoppiminen ja ammatitiosaamisen näytöt Eri ammatit ja koulutusohjelmat Kaksoistutkinto Kansainvälinen toiminta</p> <p>Henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen tukeminen</p> <p>Ryhmäytyminen Opintoihin sitoutuminen, oma jaksaminen Tutustuminen opiskeluhuoltoon Opiskelijatutor-toiminta Harrastus- ja luottamustoiminta Opiskelijayhdistystoiminta</p>	<p>Tavoitteiden asettelu Opintosuoritusten kertyminen HOPS, HOJKS päivitykset Osaamisen tunnistaminen ja hyväksiluku</p> <p>Uraohjaus, Topp Yrittäjyys Koulutusmessut Kansainvälinen toiminta Ammattiyhdistystoiminta Ammatilliset vanhempainillat Vierailut yläkoulujen vanhempainilloissa</p> <p>Itsetuntemus Itsenäistyminen</p>	<p>Opintosuoritusten kertyminen HOPS, HOJKS päivitykset</p> <p>Jatko-opintoihin haku Uraohjaus, Topp Työnhakuvalmennus Eri työllistymisvaihtoehdot Työelämään / jatko-opintoihin siirtyminen</p> <p>Itsetuntemus Itsenäistyminen</p>	<p><u>Toiselta asteelta jatko-opintoihin tai työelämään</u></p>
<p>TOIMIJAT: HU = huoltaja, EO = erityisopettaja, OPO = opinto-ohjaaja, AO = aineenopettaja, TH = terveydenhoitaja, PS = psykologi, KU = kuraattori, RE = rehtori, ERVA = erityisopetuksesta vastaava, RO = ryhmänohjaaja</p>				

2. aste LUKIOKOULUTUS				
Siirtymävaihe / vastaanottava oppilaitos / Ohjaus ennen opintojen alkua	Ohjaus opintojen alkuvaiheessa	Ohjaus opintojen etenemisvaiheessa	Ohjaus opintojen loppuvaiheessa	Siirtymävaihe
<p><u>Perusopetuksesta toiselle asteelle</u></p> <p>Vastuuhenkilöt: OPO, RO, RE, EO, TH, KU</p> <p>Tiedottaminen opiskelijaksi haluaville Hakemiseen liittyvät asiat: valintakirje ja infopaketti valituille Yhteydenpito lähettävään kouluun Täydennysshaku- ja info Lisähaku Oppilaitoksen www-sivut Messut Verkkoympäristöt</p> <p>Lukio-opintoihin tutustuminen Kursstarjoitus Aine- ja kurssivalinnat Vierailut yläkoulujen vanhempainiltoissa</p>	<p>Oppimisen ja opiskelun ohjaus</p> <p>Opinto-opas Kursstopas WWW-sivut Koulun käytännöt ja säännöt Oma opiskeluyli, opiskelutekniikka Opiskelumotiivaatio Opintosuostalaiset edut Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet Verkkoympäristöt Ryhmäohjaus Vanhempainillat Kansainvälinen toiminta Tiedotustilaisuudet Lukio-opintoihin perehdyttäminen</p>	<p>Ryhmäohjaus Tavoitteiden asettelu Opintosuoritusten kertyminen YO -kirjoituksiin orientoituminen, tiedottaminen ja ilmoittautuminen YO -kirjoituksiin orientoituminen, tiedottaminen ja ilmoittautuminen</p>	<p>Opintosuoritusten kertyminen YO -kirjoituksiin orientoituminen, tiedottaminen ja ilmoittautuminen</p>	<p><u>Toiselta asteelta jatko-opintoihin</u></p> <p>Yhteydenpito Vierailut Esittelytilaisuudet Verkkotyöskentely (suunnittelu-portfolio verkkoon)</p>
<p>Yleissivistävän koulutuksen ja ammatillisen suuntautumisen ohjaus</p>	<p>Vanhempainillat Kansainvälinen toiminta Tiedotustilaisuudet Lukio-opintoihin perehdyttäminen</p>	<p>Aine- ja kurssivalinnat Uraohjaus Yrittäjyys Koulutusmessut, abipäivät Kansainvälinen toiminta Vanhempainillat Kesätyönhaku</p>	<p>Vanhempainillat Jatko-opintoihin haku Uraohjaus Koulutusmessut, abipäivät Työllistymisvaihtoehdot Jatko-opintoihin siirtyminen Armeijan kutsunnat</p>	
<p>Henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen tukeminen</p>	<p>Ryhmytyminen Opintoihin sitoutuminen Oma jaksaminen Opiskelijahuolto Oppilaskunta Opiskelija- ja opettajatutorointi Harrastus- ja luottamustoiminta</p>	<p>Itsetuntemus Opiskelijahuolto</p>	<p>Itsetuntemus Itsenäisen päätöksenteon tukeminen Opiskelijahuolto</p>	

TOIMIJAT: HU = huoltaja, EO = erityisopettaja, OPO = opinto-ohjaaja, AO = aineenopettaja, TH = terveydenhoitaja, PS = psykologi, KU = kuraattori, RE = rehtori, ERVA = erityisopetuksesta vastaava, RO = ryhmäohjaaja

4. SIIRTYMÄVAIHEIDEN TOIMINNAN KUVAUS

4.1. ESIOPETUKSESTA PERUSOPETUKSEEN

VASTUUHENKILÖT

Lastentarhaopettaja, erityislastentarhanopettaja, luokanopettaja, rehtori, erityisopettaja

TIEDONSIIRTO

Huoltajat täyttävät yhdessä esiopettajan kanssa tiedonsiirtolomakkeen (lomake 1). Esiopettaja toimittaa lomakkeen tulevalle luokanopettajalle tiedonsiirtopalaverissa.

Esiopetusvuoden keväällä pidetään tarvittaessa tiedonsiirtopalaveri. Palaverista vastaa se yksikkö, josta lapsi on siirtymässä. Palaverissa ovat mukana huoltajien lisäksi päivähoidon ja koulun edustajat sekä tarvittaessa muut lapsen kanssa työskentelevät.

Jos päivähoitossa/esiopetuksessa on ollut käytössä kasvun kansio, sitä käydään läpi lapsen tiedonsiirtopalaverissa.

KOULUUNTULOTARKASTUS

Terveystarkastaja kutsuu lapsen kouluuntulotarkastukseen esiopetusvuoden aikana. Tarvittaessa lapsi ohjataan psykologin koulukypsysteihin.

TUTUSTUMINEN KOULUUN

- Vanhemmat: vanhempainilta koululla keväällä
- Lapset: kouluun tutustumispäivä keväällä

KUMMIOPPILASTOIMINTA

Isommat oppilaat voivat tutustuttaa pienempiä oppilaita koulun käytänteisiin ja olla heidän koulukummejaan.

YHTEISTYÖ KOULUN ULKOPUOLISTEN TOIMIJOIDEN KANSSA

Poikkihallinnollista yhteistyötä tehdään sosiaali- ja terveystoimen, nuoriso- ja vapaa-aikatoimen ja seurakunnan kanssa tiedonsiirtopalaverissa, kouluuntulotarkastuksessa, koulukypsysteissä ja vanhempainilloissa.

4.2. TOISELTA LUOKALTA KOLMANNELLE LUOKALLE

VASTUUHENKILÖT

Luokanopettajat, erityisopettajat

2. LUOKAN KEVÄÄLLÄ:

2. luokan keväällä tai 3. luokan syksyllä pidetään vanhempainilta 3. luokan tavoitteista, vaatimuksista ja muutoksista. Vanhemmille tiedotetaan uusista tuntimääristä ja oppiaineista yms.

Tehdään mahdolliset koulukohtaiset ainevalinnat, kuten a-kieli. Tämän lisäksi valitaan mahdolliset koulukohtaiset valinnaisaineet. Halutessaan oppilas voi hakea erikoisluokalle, esim. musiikkiluokalle.

Luokanopettajan vaihtuessa pidetään tiedonsiirtopalaveri.

3. LUOKAN SYKSYLLÄ:

Vanhempainillassa keskustellaan siitä, miten 3. luokan aloitus on sujunut sekä koulun että huoltajien näkökulmasta.

YHTEISTYÖ KOULUN ULKOPUOLISTEN TOIMIJOIDEN KANSSA

Poikkihallinnollista yhteistyötä tehdään vanhempainilloissa sosiaali- ja terveystoimen, seurakunnan ja nuoriso- ja vapaa-aikatoimen kanssa.

4.3. ALAKOULUSTA YLÄKOULUUN

VASTUUHENKILÖT

Luokanopettaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, rehtori, kuraattori, terveydenhoitaja, tukioppilaita ohjaava opettaja

TIEDOTUS 6-LUOKKALAISILLE JA HUOLTAJILLE:

Koulun valinta: Rehtorit, yläkoulun opinto-ohjaajat ja luokanopettajat tekevät esityksen muualle kuin lähikouluun haluavien oppilaiden koulupaikoista.

Yläkouluinfo: Opinto-ohjaaja käy pitämässä 6.-luokkalaisille opotunnin yläkouluun siirtymiseen liittyvistä asioista.

Erikoisluokat: Kaikille 6.-luokkalaisille informoidaan tasapuolisesti erikoisluokista ja niiden valintakoikeista. Tiedottamisesta huolehtii luokanopettaja yhteistyössä yläkoulujen oppilaanohjaajien kanssa.

Valinnaisaineet: Yläkoulun opinto-ohjaaja tiedottaa valinnaisaineista oppilaille. Luokanopettaja huolehtii valinnaisainekorttien keräämisestä ja niiden toimittamisesta opinto-ohjaajalle.

TUTUSTUMISKÄYNNIT

Kuudesluokkalaiset vierailevat keväällä yläkoulussa. Tutustumispäivänä tutustutaan yläkoulun käytänteisiin, koulurakennukseen, tuleviin opettajiin, tukioppilaisiin jne. Päävastuu tutustumiskäynnin järjestämisestä on yläkoulun opinto-ohjaajalla. Koulukohtaisesti järjestämiseen osallistuu koulun muuta henkilöstöä.

VANHEMPAINILTA

Kevätlukukauden aikana kuudesluokkalaisten huoltajille järjestetään vanhempainilta, jossa kerrotaan yläkoulussa opiskelusta ja yläkoulun käytänteistä. Päävastuu vanhempainillan järjestämisestä on yläkoulun opinto-ohjaajalla ja rehtorilla.

TIEDONSIIRTO

Oppilas täyttää yhdessä huoltajan kanssa tiedonsiirtolomakkeen (lomake 2), joka palautetaan yläkoulun opinto-ohjaajalle.

Kevätlukukauden aikana järjestetään tiedonsiirtopalaverit, joissa luokanopettaja kertoo yläkoulun oppilashuoltoryhmälle tai koulukohtaisesti sovitulle kokoonpanolle oman luokkansa oppilaista opetuksen järjestämisen kannalta tärkeät asiat.

Kevätlukukauden aikana järjestetään myös erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tiedonsiirtopalaverit, joissa keskustellaan oppilaan koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Palaveriin osallistuvat luokanopettaja, ala- ja yläkoulun erityisopettaja, yläkoulun opinto-ohjaaja, lisäksi tarpeen mukaan huoltajat sekä muita oppilaan kanssa työskenteleviä henkilöitä.

Oppilashuoltoryhmä muodostaa kevätlukukauden aikana tulevat 7. luokat saamiensa tietojen pohjalta.

UUSIEN 7. LUOKKALAISTEN TUTUSTUTTAMINEN KOULUUN

Ensimmäisinä koulupäivinä tukioppilaat toimivat oppaina yläkoulun tiloissa. Tukioppilaat järjestävät ryhmäytymiseen liittyviä tuokioita ja ovat mukana ideoimassa ja toteuttamassa ryhmäytymispäiviä. Luokanohjaaja tutustuu oman luokkansa oppilaisiin ja perehdyttää heitä koulun käytänteisiin ensimmäisten koulupäivien aikana.

YHTEISTYÖ KOULUN ULKOPUOLISTEN TOIMIJOIDEN KANSSA

Terveystieteiden ja sosiaalitoimen henkilöstön kanssa tehdään yhteistyötä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tiedonsiirtopalavereissa kevätlukukaudella. Yhteistyö jatkuu tarvittaessa myös 7. luokan aikana. Nuorisotoimi ja seurakunnan nuorisotyö ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa uusien 7. luokkien ryhmäytymispäiviä syksyllä koulun alkaessa. Ryhmäytymispäivillä mukana voivat olla myös erilaiset järjestöt.

4.4. PERUSOPETUKSESTA TOISELLE ASTEELLE

Lähtevän oppilaitoksen toiminta siirtymävaiheessa

VASTUUHENKILÖT

Opinto-ohjaaja, erityisopettaja, kuraattori, terveydenhoitaja

KONSULTAATIOT

Opinto-ohjaaja käy tarvittaessa keskustelut eri asiantuntijoiden kanssa (terveydenhoitaja, lääkäri, kuraattori, psykologi, erityisopettaja ja aineenopettajat) päättöluokkalaisten jatko-opintoihin vaikuttavista asioista, esimerkiksi terveydellisistä seikoista ja oppimisvaikeuksista. Myös koulun ulkopuolisia asiantuntijoita konsultoidaan tarvittaessa.

JATKO-OPINTOIHIN HAKEUTUMINEN

Tutustutetaan oppilaat toisen asteen koulutusvaihtoehtoihin ja selvitetään heille erilaiset toisen asteen oppilaitosten yhdistelmäopintovaihtoehdot. Jatko-opintoihin hakeutumisessa kuullaan myös oppilaiden huoltajia. Kouluissa toteutetaan yhteishaku sekä ohjataan oppilaita erillishakujen tekemiseen. Perusopetuksessa vastataan myös lisäopetukseen, kuntouttavaan ja valmentavaan opetukseen ohjaamisesta.

Lukioon pyrkivät oppilaat tekevät lukion ainevalinnat opinto-ohjaajan ohjauksessa.

Oppilaita, jotka pyrkivät valintakokeiden kautta toisen asteen oppilaitokseen ohjataan valintakokeisiin valmistautumisessa.

Yhdeksäsluokkalaisille annetaan muistilista peruskoulun jälkeisten koulutukseen ja työhön liittyvien asioiden hoitamista varten. Oppilaille tiedotetaan jälkihakuinfopäivästä ja ohjataan heitä tarvittaessa osallistumaan täydennyskoulutukseen.

TIEDONSIIRTO

Oppilas täyttää lomakkeen yhdessä huoltajansa kanssa keväällä ennen koulujen päättymistä. Syksyllä toisen asteen oppilaitokset järjestävät tiedonsiirtopalaverin, jossa käydään läpi oppilaiden tiedonsiirtolomakkeet ja muut opiskelun järjestämistä varten tarpeelliset tiedot. Hojks -lausunnot toimitetaan suoraan oppilaan jatko-opintopaikkaan.

JÄLKIOHJAUS KOULUTUSPAIKKAA VAILLA OLEVILLE

Jälkiohjaus hoidetaan yhteishaun tulosten julkaisemisen jälkeen. Tällöin ohjataan koulutuspaikkaa vaille jääneet oppilaat hakemaan uudelleen opintoihin tai muiden palvelujen piiriin. Varmistetaan, että erityistä tukea vaativalla oppilaalla on jatko-opiskelupaikka tai muu jatkosuunnitelma.

YHTEISTYÖ KOULUN ULKOPUOLISTEN TOIMIJOIDEN KANSSA

Konsultaatioapua voi saada tarvittaessa seuraavilta tahoilta: Sosiaali- ja terveystoimi ja työvoimahallinto. Kun ohjaushenkilöt tekevät toimintaohjeita 9-luokalta eteenpäin siirtymistä varten, tehdään yhteistyötä työvoimahallinnon kanssa. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa.

Vastaanottavan oppilaitoksen toiminta siirtymävaiheessa / Ohjaus ennen opintojen alkua / Ammatillinen koulutus

Vastuuhenkilöt:

Opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat, erityisopetuksesta vastaavat opettajat, kuraattorit, terveydenhoitajat, opiskelijatutorit

Tiedottaminen opiskelijaksi haluaville
Koulutusalojen esittelyt
Koulutusmessut
Taitaja9
Yläkoululaisten tutustumispäivä
Vierailut yläkoulujen vanhempainilloissa
Neuvonta alalla vaadittavista terveyden vaatimuksista
Hakemiseen liittyvät asiat
Valintakokeet ja haastattelut
Yhteydenpito lähettävään kouluun
Täydennysshaku- ja info
Lisähaku

Vastaanottavan oppilaitoksen toiminta siirtymävaiheessa / Ohjaus ennen opintojen alkua / Lukiot

Vastuuhenkilöt:

Opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat, rehtorit, erityisopettajat, terveydenhoitajat, kuraattorit

Tiedottaminen opiskelijaksi haluaville
Hakemiseen liittyvät asiat:
valintakirje ja infopaketti valituille
Yhteydenpito lähettävään kouluun
Täydennysshaku- ja info
Lisähaku
Oppilaitoksen www-sivut
Messut
Verkkoympäristöt
Lukio-opintoihin tutustuminen
Kursstarjotin
Aine- ja kurssivalinnat
Vierailut yläkoulujen vanhempainilloissa
Motivointi
Omien kykyjen ymmärtäminen ja myönteinen orientoituminen

5. TIEDONSIIRTOLOMAKKEIDEN MALLIT

Seudullisen ohjaussuunnitelman liitteeksi on tähän koottu eri siirtymävaiheissa käytettävät tiedonsiirtolomakkeiden mallit. Näihin tiedonsiirtolomakkeisiin on koottu kussakin siirtymävaiheessa lapsen ja nuoren kannalta tärkeät huomioonotettavat asiat, mistä halutaan välittää tietoa hänen tulevaan oppilaitokseensa.

Esioppilaan tietoja luokanopettajalle sekä Oppilaan tietoja 7. luokkaa varten –lomakkeet ovat mallilomakkeita, joihin voidaan tehdä kunta- ja koulukohtaisia muutoksia tarpeen mukaan, tai käyttää myös tällaisenaan. Näillä lomakkeilla välitetään tärkeää lapsen ja nuoren opiskeluun ja elämään liittyvää tietoa eri opetuksen asteiden välillä.

Oppilastietojen tiedonsiirtolomake perusopetuksesta toiselle asteelle on lomake, joka on laadittu perusopetuksen ja toisen asteen oppilaitosten välisenä yhteistyönä. Siinä on otettu huomioon sekä lähettävän oppilaitoksen että vastaanottavan oppilaitoksen tärkeinä pitävät seikat nuoren oppimispolun tukemiseksi. Oppilas aloittaa lomakkeen täydentämisen koulunsa omon kanssa ja täydentää lomakkeen loppuun huoltajansa kanssa. Tämän jälkeen oppilas palauttaa allekirjoitetun lomakkeen opinto-ohjaajalleen, joka toimittaa sen edelleen nuoren tulevaan oppilaitokseen syyslukukauden alkaessa.

ESIOPPILAAN TIETOJA LUOKANOPETTAJALLE

LUOTTAMUKSELLINEN

Esioppilaan nimi: _____
Esiopetuspaikka: _____
Esiopettaja ja puhelinnumero _____

Vanhempien havaintoja lapsesta:

Lapseni on erityisen kiinnostunut seuraavista asioista:

_____
_____
_____

Lapseni tarvitsee seuraavissa asioissa harjoitusta:

_____
_____
_____

Vanhempien terveiset luokanopettajalle:

_____
_____
_____

Esiopetuksen opettajan havaintoja lapsesta:

Lapsen sosiaaliset taidot:

_____
_____

Lapsen vahvuuksia:

_____
_____

Asioita, joissa lapsi tarvitsee harjoitusta:

_____
_____

Onko lapsi saanut/tarvitseeko jatkossa erityistä tukea:

_____
_____

Muuta:

_____
_____

_____
Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

_____
Esiopetusryhmän opettajan allekirjoitus

Hyvä tuleva 7. luokkalainen ja huoltaja!

On aika ottaa askel eteenpäin ja siirtyä yläkouluun. Koulusta ja kotoa saamillasi eväillä pärjät varmasti hienosti. Yläkoulussa on entistä tärkeämpää huolehtia omista asioista.

Harjoittele näitä:

- ole ajoissa
- muista koepäivät
- lue ja tee läksyt joka päivä
- pidä koulutarvikkeet mukana
- tee ja palauta annetut tehtävät ajallaan

Pyydämme teitä yhdessä täyttämään oheisen tiedonsiirtolomakkeen. Lomakkeen tietoja käytetään opetuksen järjestämiseen ja uusien 7. luokkien muodostamiseen.

Lomakkeen tiedot tulevat vain oppilashuoltohenkilöstön tietoon.

TERVETULOA YLÄKOULUUN!

Yhteistyöterveisin yläkoulun väki

OPPILAAN TIETOJA 7. LUOKKAA VARTEN

Oppilashuollon käyttöön (luottamuksellinen)

OPPILASTIEDOT

Oppilaan nimi (alleviivaa puhuttelunimi) _____

Lähiosoite _____

Postinumero ja toimipaikka _____

Jos tulet koulukuljetuksessa, merkitse linja-autopysäkki ja km

_____

Nykyinen koulu (ja luokka) _____

KÄSITYÖN OPETUS

- Olet valinnut 5. luokalla teknisen työn tai tekstiilityön. Tämä valinta jatkuu 7. luokalla. Merkitse ympyröimällä:

Opiskelen 7. luokalla

a) teknistä työtä

b) tekstiilityötä

USKONNON OPETUS

- Jos oppilas kuuluu ev.lut. uskontokuntaan, on hänen osallistuttava ev.lut. uskonnon opetukseen. Myös muuhun uskontokuntaan kuuluva voi osallistua ev.lut. uskonnon opetukseen. Merkitse ympyröimällä:

a) Osallistun koulun antamaan ev.lut. uskonnonopetukseen

b) Osallistun ortodoksiseen uskonnonopetukseen

c) Osallistun elämäkatsomustiedon opetukseen

d) Osallistun oman uskontokuntani antamaan uskonnonopetukseen

Mihin? _____

OPPIMISEN TUKEA

Oletko saanut/tarvitsetko mahdollisesti jatkossa tukiopetusta tai erityisopetusta?

_____

_____

_____

LUOKKIEN MUODOSTAMINEN

7. luokalla tulet saamaan uuden luokan ja näin myös uusia luokkatovereita. Teemme parhaamme, että uusista luokista tulisi hyvin toimivia, tasapainoisia ja turvallisia.

Oppilaiden jakaantumiseen eri luokkiin vaikuttavat seuraavat asiat:

- koulukuljetukset
- kielivalinnat
- ev.lut. uskonnosta poikkeavat opetusjärjestelyt
- koulun käytössä oleva tuntimäärä
- oppilaan tarvitsema tuki opiskelussa
- taitoaineiden ryhmäkoot
- käsityövalinta

Keitä nykyisistä tovereistasi haluaisit samalle luokalle, jos se on mahdollista

	Nimi	Alakoulu	Luokka
1.	_____		
2.	_____		

MUUTA

Kodin terveisiä ja toivomuksia:

_____
Päiväys

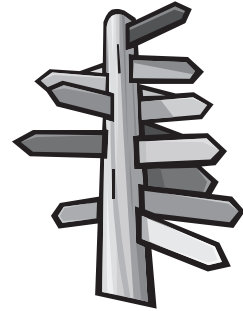
_____
Oppilaan allekirjoitus

_____
Huoltajan allekirjoitus

_____
Huoltajan nimenselvennys

Hyvä ysiluokkalainen ja ysiluokkalaisen huoltaja!

On aika ottaa askel eteenpäin ja vaihtaa koulua. Koulusta ja kotoa saamalla eväillä pärjät varmastikin hienosti. Pyydämme sinua ja vanhempiasi kuitenkin vielä hieman muistelemaan mennyttä koulu-aikaa ja laittamaan paperille niitä asioita, jotka tulevankin luokanohjaajasi/ryhmänohjaajasi ja opinto-ohjaajasi on hyvä tietää.

Koulusta toiseen siirtymiseen kiinnitetään nykyisin entistä suurempaa huomiota. Tämä johtuu siitä, että lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa valinnaisuus ja henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat ovat tätä päivää. Suurin osa etenee toki suurin piirtein samalla tavalla, mutta lukio on nykyään luokaton ja esimerkiksi ammatillisessa koulutuksessa jokaiselle tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Jotta tulevassa opiskelupaikassasi tiedetään mistä olet tulossa ja mitä kouluja käynyt, pyydämme teitä yhdessä vastaamaan ohessa olevan lomakkeen kysymyksiin. Näin sinun ei tarvitse uudessa koulussasi kertoa kaikkea koulutushistoriastasi juurta jaksain monelle ihmiselle, kun jotain tiedetään jo ennestään. Opetus- ja oppilashuoltohenkilöstö saa tosin antaa toisilleen opiskelun asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot salassapitovelvollisuuden estämättä (L Amm. koulutuksesta 40 §, LukioL 32 §, PerusopetusL 40 §). Mikkelin seudulla halutaan kuitenkin, että opiskelijat ja huoltajat itse ovat tärkeimpiä siirtymävaiheen tiedonsiirtäjiä.

Hyvää matkaa tulevaisuuteen!

Yhteistyöterveisin, entiset ja tulevat opinto-ohjaajasi Mikkelin seudulla

Mikkelin seudun kunnat – Perusopetus ja toisen asteen koulutus

LUOTTAMUKSELLINEN

Vain opiskelijahuoltohenkilöstön ja ryhmänohjaajien käyttöön!

OPPILASTIETOJEN SIIRTOLOMAKE PERUSOPETUKSESTA TOISELLE ASTELLE

Lomakkeen tarkoituksena on helpottaa ja tukea uutta opiskelijaa oppimispolulla hänen siirtyessään uuteen opiskelupaikkaan. Tiedot eivät vaikuta opiskelijan arviointiin. Allekirjoituksella annamme luvan lomakkeella olevien tietojen siirtämiseen uuden oppilaitoksen käyttöön.

1 Opiskelija	Opiskelijan nimi	Puhelinnumero (koti)	Puhelinnumero (gsm)			
2 Huoltaja	Huoltajan/lähiomaisen nimi	Puhelinnumero (koti)	Puhelinnumero (gsm)			
	Huoltajan/lähiomaisen osoite					
	Huoltajan/lähiomaisen sähköpostiosoite					
3 Aiemmat koulut	Koulu, josta opiskelija tulee					
	Muut koulut ja paikkakunnat, missä olet koulua käynyt, mainitse vuosiluokat					
	Peruskoulun 9. luokan opinto-ohjaajasi nimi ja puhelinnumero					
4 Opiskeluun vaikuttavat asiat	Keskiarvos (noin), Kaikki aineet	5.0 - 5.9	Lukuaineet	5.0-5.9		
		6.0 - 6.9		6.0-6.9		
		7.0 - 7.9		7.0-7.9		
		8.0-8.9		8.0-8.9		
		9.0-10		9.0-10		
	Mielioppiaineesi koulussa					
	Oppiaineet, jotka ovat olleet sinulle vaikeita					
Oletko saanut aikaisempien opintojesi aikana tukiopetusta / erityisopetusta / pienryhmäopetusta?						
Kyllä ☐ Ei ☐						
Missä oppiaineissa?						
Matematiikka						
Fysiikka / kemia						
Ruotsin kieli						
Englannin kieli						
Äidinkieli						
Muu aine, mikä?						
Minulla on todettu lukivaikeus						
Kyllä ☐ Ei ☐						

	Onko sinulle tehty henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)?	
	Kyllä ☐	Ei ☐
	Jos on, niin miksi?	
	Harrastuksesi?	
	Poissaolojen määrä	
	ei ollenkaan ☐	vähän ☐ kohtalaisesti ☐ paljon ☐
	Poissaolot ovat olleet pääasiassa	
	asiattomia ☐	sairauspoissaoloja ☐ muita, mitä ☐
5 Lisätietoja	Haluaisitko sinä /huoltajasi keskustella opiskeluun tai henkilökohtaiseen elämään liittyvistä asioista	
	kuraattorin opinto-ohjaajan terveydenhoitajan tai luokanohjaajan / ryhmäohjaajan kanssa	☐ ☐ ☐ ☐
	Muita lisätietoja opiskeluun tai henkilökohtaiseen elämään liittyvistä asioista:	
6 Allekirjoitukset	Paikka ja aika	Paikka ja aika
	Opiskelijan allekirjoitus	Huoltajan allekirjoitus

PALAUTUS OMALLE OPINTO-OHJAAJALLE _____ MENESSÄ

Mikkelin alueen seudullinen ohjaussuunnitelma on syntynyt Mikkelin seudun Oppilaanohjauksen laadun kehittämishankkeen (2008–2010) tuotoksena. Sitä kokoamassa ovat olleet seudullisen kehittämissryhmän jäsenet ja kommentteja on pyydetty kaikilta hankekunnilta ja yhteistyötahoilta. Ohjaussuunnitelma koskee Mikkelin kaupungin sekä Hirvensalmen, Mäntyharjun, Pertunmaan, Puumalan ja Ristiinan kuntien esi- ja perusopetusta. Ohjaussuunnitelman tavoitteena on tarjota seudulla ohjaustyötä tekeville yhteisiä toimintamalleja ja käytänteitä, etenkin oppilaiden siirtymävaiheiden ohjaukseen. Olemme halunneet tehdä näkyväksi koulun koko henkilöstön toiminnan oppilaiden ohjauksessa ja myös koulun ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävän laaja-alaisen yhteistyön.